

Sylabus

- 1. Vztah učitel x žák** – vzájemná interakce učitel-žák, partnerský vztah, respektování osobnosti dítěte. (Kopřiva a kol. *Respektovat a být respektován*. Praha, Portál; Karnsová, M. *Jak budovat dobrý vztah mezi učitelem a žákem*. Praha: Portál, 1995; Fontana, D. *Psychologie ve školní praxi*, Praha: Portál, 2007.)
- 2. Psychologické aspekty školní neúspěšnosti** - pojetí školní úspěšnosti, příčiny školního neúspěchu, intelektové a mimointelektové příčiny neprospěchu. (Kohoutek, R. *Základy pedagogické psychologie*. Brno: Cerm, 1996; Vágnerová, M. *Psychologie problémového dítěte školního věku*. Praha UK, Karolinum 1998; Kosíková, V. *Psychologie ve vzdělávání a její psychodidaktické aspekty*. Praha: Grada, 2011.)
- 3. Dítě s výukovými potížemi - specifické poruchy učení SPU** - vymezení poruch učení, druhy, práce s dětmi s poruchami učení, integrování žáci, klasifikace a hodnocení žáků s SPU, individuální vzdělávací program IVP, dvojí výjimečnost – rozumově nadaní studenti s poruchou učení. (Zelinková, O. *Poruchy učení*. Praha: Portál, 2003; Kirbyová, A. *Nešikovné dítě. Dyspraxie a další poruchy motoriky*. Praha: Portál, 2000; Zelinková, O. *Pedagogická diagnostika a individuální vzdělávací program*. Praha: Portál, 2007.; Portešová Š. *Rozumově nadaní studenti s poruchou učení*. Brno: Munipress, 2014.)
- 4. Kognitivní styl a učební styl** – struktura učebního stylu, kognitivní styl, typy učebního stylu a diagnostika, dotazník (Learning style inventory) LSI. (Mareš, J. *Styly učení žáků a studentů*. Praha: Portál, 1999; Fontana, D. *Psychologie ve školní praxi*. Praha: Portál, 1995; Riefová. S. *Nesoustředěné a neklidné dítě ve škole*. Praha: Portál, 2007.)
- 5. Odměna a trest ve výchově** - prostředky výchovy, přesvědčování, povzbuzení, osobní příklad, styly výchovy, účinné trestání, zákon přirozených následků, výchova sebevýchova, výchova v rodině a ve škole. (Čáp, J., Mareš, J. *Psychologie pro učitele*. Praha: Portál 2002; Čáp, J. *Psychologie výchovy a vyučování*. Praha: UK, 1993; Matějček, Z. *Co, kdy a jak ve výchově dětí*. Praha: Portál, 2007; Čapek, R., *Odměny a tresty ve školní praxi*, Praha: Grada 2008; Vaníčková, E. *Tělesné tresty dětí*, Praha: Grada, 2004.)
- 6. Poruchy chování - ADD/ADHD, (LMD) projevy, příčiny a přístupy k žákům s ADHD, psychologická hlediska při výchově problémových dětí, poruchy chování u dětí.** (Riefová. S. *Nesoustředěné a neklidné dítě ve škole*. Praha, Portál : 2007, Vágnerová, M. *Psychologie problémového dítěte školního věku*. Praha: Karolinum, 1998. Vágnerová, M. *Patopsychologie pro pomáhající profese*. Praha: Portál 2001, Jucovičová, D., Žáčková, H. *Neklidné a nesoustředěné dítě ve škole a v rodině*. Praha: Grada, 2011.)
- 7. Osobnost žáka** - struktura osobnosti, formování osobnosti, poznávání osobnosti žáka a její charakteristika, individuální rozdíly v učení, individuální přístup učitele k žákům, vliv učitele na utváření adekvátního sebepojetí žáků. (Fontana, D. *Psychologie ve školní praxi*. Praha: Portál, 1995; Hřebíčková, M. *Pětifaktorový model v psychologii osobnosti*. Praha: Grada 2012).
- 8. Osobnost učitele, učitelský stres** - požadavky na osobnost učitele, interakce učitel-žák, úspěšnost učitele, učitelský stres, burn-out, předcházení stresu, metody zvládání stresu učitele, přístup učitele k žákům. (Hennig, C., Keller, G. *Antistresový program pro učitele*. Praha: Portál, 1996; Petty, G. *Moderní vyučování*. Praha, Portál, 1996; Hrabal, V., Pavelková, I. *Jaký jsem učitel*. Praha: Portál, 2010.)
- 9. Agresivita a šikana ve škole** – fáze šikany, druhy šikany, příčiny šikany, šikana a škádlení, předcházení agresie a rizikového chování ve škole. (Kolář, M. *Bolest šikanování*. Praha: Portál, 2001; Kolář, M. *Skrytý svět šikanování ve školách*. Praha: Portál, 1997; Kolář, M. *Nová cesta k léčbě šikany*, Praha: Portál, 2011; Janošová, P., Kollerová, K., Zábrodská, J. a kol. *Psychologie školní šikany*. Praha: Grada 2016; Almeida, A., Berne, S., Cross, D. a kol. *Doporučení k prevenci šikany ve školním prostředí: přehled a rady*. Cost Action ISO801.)
- 10. Práce se školní třídou, řízení třídy** - strategie řízení třídy, jak vést žáky, práce s malou sociální skupinou, diagnostika školní třídy, klima školní třídy, sociální klima školy, poznávání vztahů ve třídě. Jak získat a udržet spolupráci žáků při výuce. (Cangelosi, J. *Strategie řízení třídy*. Praha: Portál, 1994; Čáp, J.,

Mareš, J. *Psychologie pro učitele*. Praha: Portál 2007; Fontana, D. *Psychologie ve školní praxi*. Praha : Portál, 2007.)

11. **Strategie vyučování** – učíme děti myslet, aktivní vyučování, vyučovací styl učitele, efektivní vyučování. (Fisher. R. *Učíme děti myslet a učit se*. Praha, Portál, 1995; Silberman, Lawsonová, K. *101 metod pro aktivní vyučování*. Praha, Portál, 1995; Mezinárodní akademie vzdělávání UNESCO. *Efektivní učení ve škole*. Praha, Portál, 2005).
12. **Využití pozitivní psychologie v práci učitele ZŠ** – vymezení pozitivní psychologie jako nového oboru, možnosti využití v praxi učitele (Křivohlavý, J. *Pozitivní psychologie*, Praha: Portál, 2007; Slezáčková, A. *Průvodce pozitivní psychologií*. Praha: Grada 2012).
13. **Prevence rizikového chování ve škole** – rizikové chování, vymezení, prevence ve škole, Minimální preventivní program MPP, možnosti prevence kouření a podpora zdravého životního stylu ve škole, preventivní programy pro školy, metodik prevence ve škole. (Skácelová L. *Metodika práce s dětmi v oblasti primární prevence rizikových jevů*. PPP Brno 2006; www.pppbrno.cz; Širůčková, M., Miovský, M., Skácelová, L., Gabrhelík, R. *Příklady dobré praxe programů školní prevence rizikového chování*. Praha: Klinika adiktologie, I. LF UK, 2012. ISBN 978-80-87258-91-0; www.adiktologie.cz; web MŠMT).
14. **Zvládání školní třídy a kázeňských problémů žáků** – problémové chování, úmluvy o chování, účinné trestání, problémy se skupinovým chováním. (Fontana. D. *Psychologie ve školní praxi*, Praha: Portál, 2007; Chris Kyriacou. *Řešení výchovných problémů ve škole*. Praha: Portál, 2005).
15. **Hodnoty a morální vývoj** – morální normy, Kohlbergova stádia, autonomie a heteronomie morálka (Piaget), výchova k morálnímu jednání, Gilliganová a genderové pojetí morálního usuzování. (Fontana, D. *Psychologie ve školní praxi*, Praha, Portál, 2007).
16. **Emoční učení a škola**. Afektivní stránka učení a vyučování. Postoje žáků ke škole. Emoční inteligence, emoční gramotnost, úloha školy. (Goleman, D. *Emoční inteligence*. 2005; Stuchlíková, I. a kol. *Zvládání emočních problémů školáků*. Praha: Portál 2005).
17. **Volné téma**

Literatura:

Časopis Pedagogika /[http://www. Pedagogika.cz/](http://www.Pedagogika.cz/), Časopis Školský psychlog/<http://www.school-psychology.cz/>

Časopisy : Psychologia a patopsychologia dietata, Moderní vyučování, Učitelské listy, Československá psychologie, Psychologie dnes, Rodina a my., Pedagogická orientace

1. AUGER, M.T., BOUCHARLAT, C. *Učitel a problémový žák*. Praha: Portál, 2005.
2. CANGELOSI, J. *Strategie řízení třídy*. Praha: Portál, 1994
3. ČÁP, J., MAREŠ, J. *Psychologie pro učitele*. Praha: Portál 2002
4. ČÁP, J. *Psychologie výchovy a vyučování*. Praha: UK, 1993
5. DITTICH, P. *Pedagogicko- psychologická diagnostika*. Praha: 1992
6. FONTANA, D. *Psychologie ve školní praxi*. Praha: Portál, 2007
7. HENNIG, C., KELLER, G. *Antistresový program pro učitele*. Praha: Portál, 1996
8. JEŽEK, S. *Psychosociální klima školy*. Brno: 2003
9. KARNISOVÁ, M. *Jak budovat dobrý vztah mezi učitelem a žákem*. Praha: Portál, 1995.
10. KIRBYOVÁ, A. *Nešikovné dítě. Dyspraxie a další poruchy motoriky*. Praha: Portál, 2000.
11. KOHOUTEK, R. *Základy pedagogické psychologie*. Brno: Cerm, 1996
12. KOLÁŘ, M. *Bolest šikanování*. Praha: Portál, 2001
13. KOLÁŘ, M. *Skrytý svět šikanování*. Praha: Portál, 1999.
14. KOLÁŘ, M. *Nová cesta k léčbě šikany*.
15. KOPŘIVA, K. *Lidský vztah jako součást profese*. Praha: Portál, 1997
16. KOPŘIVA, P. a kol. *Respektovat a být respektován*. Kroměříž: Spirála, 2005.
17. KOSÍKOVÁ, V. *Psychologie ve vzdělávání a její psychodidaktické aspekty*. Praha: Grada, 2011
18. KŘIVOHLAVÝ, J. *Jak zvládat stres*. Praha: Grada, 1994
19. KŘIVOHLAVÝ, J. *Psychologie zdraví*. Praha: Portál, 2003
20. KŘIVOHLAVÝ, J. *Pozitivní psychologie*. Praha: Portál, 2004
21. KŘIVOHLAVÝ, J. *Konflikty mezi lidmi*. Praha: Portál, 2002.
22. KYRIACOU, C. *Řešení výchovných problémů ve škole*. Praha: Portál, 2005.
23. LAŠEK, J., MAREŠ, J. *Jak změřit sociální klima třídy? Pedagogická revue*, 43, 1991, 6, s.401-410.
24. MAREŠ, J. *Styly učení žáků a studentů*. Praha: Portál, 1998
25. MAREŠ, J., OUHRABKA, M. *Žákovo pojetí učiva*. Pedagogika, 42, 1992, 1, s.83-94.
26. MAREŠ, J., SKALSKÁ, H. *LSI-dotazník stylu učení pro žáky základních a středních škol*. Psychológia a patopsychológia dietata, 29, 1994, 3, s.248-264.
27. MATĚJČEK, Z., DYTRYCH, Z. *Děti, rodina a stres*. Praha: 1994
28. MAREŠ, J., KŘIVOHLAVÝ, J. *Komunikace ve škole*. Brno: MU, 1995
29. MAREŠ, J. *Styly učení žáků a studentů*. Praha: Portál, 1998

30. MAREŠ, J., SLAVÍK, J., SVATOŠ, T., ŠVEC, V. *Učitelovo pojetí výuky*. Brno: DVU MU, 1996.
31. MÍČEK, L. ZEMAN, V. *Učitel a stres*. Brno: MU, 1992
32. PETTY, G. *Moderní vyučování*. Praha, Portál, 1996
33. RIEFOVÁ, S. *Nesoustředěné a neklidné dítě ve škole*. Praha: Portál, 2007.
34. ŘÍČAN, P. *Agresivita a šikana mezi dětmi*. Praha: Portál, 1995
35. SOBOTKOVÁ, I. *Výchova v rodině*. Praha: Portál, 2001
36. SMITH, Ch. A. *Třída plná pohody*. Praha: Portál, 1994
37. VÁGNEROVÁ, M. *Psychologie problémového dítěte školního věku*. Praha: Karolinum, 1998.
38. VÁGNEROVÁ, M. *Patopsychologie pro pomáhající profese*. Praha: Portál, 2001.
39. VANÍČKOVÁ, E. *Tělesné tresty dětí*. Praha: Grada, 2004.
40. ZELINKOVÁ, O. *Poruchy učení*. Praha: Portál, 1998.